

Hrvatska banka za obnovu i razvitak

**PROGRAM POJEDINAČNOG I PORTFELJNOG OSIGURANJA KREDITA ZA
LIKVIDNOST I ULAGANJA IZVOZNIKA**

usklađen s

**Privremenim okvirom za mjere državne potpore u kriznim situacijama za
potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu**

- odjeljci 2.1. i 2.2. -

SADRŽAJ

DIO PRVI - UVODNE ODREDBE.....	3
Predmet uređenja (članak 1.).....	3
EU pravna osnova za državne potpore (članak 2.).....	3
Nacionalna pravna osnova (članak 3.).....	4
Provođenje mjera (članak 4.).....	4
Priroda i oblik mjera (članak 5.).....	4
Postotak pokrića osiguranja (članak 6.).....	4
Proračun i trajanje mjera (članak 7.).....	5
Korisnici osiguranja/Kreditori/ Osiguranici (članak 8.).....	5
Korisnici kredita/Izvoznici (članak 9.).....	5
Sektorski i regionalni opseg mjera (članak 10.).....	6
Kumulacija potpore (članak 11.).....	6
Osnovni elementi mjera potpore (članak 12.).....	7
DIO DRUGI - POJEDINAČNO I PORTFELJNO OSIGURANJE KREDITA ZA LIKVIDNOST I ULAGANJA IZVOZNIKA.....	8
Iznos kredita (članak 13.).....	8
Trajanje kredita (članak 14.).....	8
Kamate na kredit (članak 15.).....	9
Razdoblje čekanja (članak 16.).....	9
Odšteta i samoprdržaj (članak 17.).....	9
Izveštavanje, nadziranje iskorištenja kredita i otplata (članak 18.).....	9
Premija osiguranja (članak 19.).....	9
DIO TREĆI - OSNOVNI ELEMENTI MJERE SUBVENCija PREMIJE OSIGURANJA.....	10
Mehanizam dodjele potpore i maksimalni iznosi (članak 20.).....	10
Supsidijarna primjena (članak 21.).....	10
Posebni uvjeti prihvatljivosti (članak 22.).....	10
DIO ČETVRTI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE.....	11
Čuvanje podataka i izvještavanje (članak 23.).....	11
Trajanje Programa (članak 24.).....	11
Stupanje na snagu (članak 25.).....	11
Privitak I - Godišnje premijske stope iz članka 19. stavka 2. Programa.....	12
Privitak II - Posebni kriteriji za povećanje iznosa kredita iz članka 13. stavak 2. Programa	13

PROGRAM POJEDINAČNOG I PORTFELJNOG OSIGURANJA KREDITA ZA LIKVIDNOST I ULAGANJA IZVOZNIKA

usklađen s

Privremenim okvirom za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu

- *odjeljci 2.1. i 2.2.* –

DIO PRVI UVODNE ODREDBE

Predmet uređenja

Članak 1.

- 1) Portfeljno i pojedinačno osiguranje (garancija) kredita za likvidnost izvoznika alat je koji će omogućiti bankama da osiguraju dovoljnu likvidnost na tržištu za izvoznike koji su izravno ili neizravno pogođeni ozbiljnim poremećajem gospodarstva uzrokovanim ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu, sankcijama koje su uveli Europska unija (dalje: *EU*) ili njeni međunarodni partneri, kao i gospodarskim protumjerama koje je primjerice poduzela Rusija.
- 2) Portfeljno i pojedinačno osiguranje (garancija) kredita za ulaganja u osnovna sredstva (materijalnu i nematerijalnu imovinu) izvoznika omogućiti će izvoznicima ulaganja u osnovna sredstva koja su otežana ruskom vojnom agresijom na Ukrajinu, sankcijama koje su uveli EU ili njeni međunarodni partneri, kao i gospodarskim protumjerama koje je primjerice poduzela Rusija.
- 3) Dodjela izravnih bespovratnih sredstava omogućit će pokriće iznosa premija osiguranja za predmetna pojedinačna i portfeljna osiguranja kredita za likvidnost i ulaganja u osnovna sredstva.
- 4) Cilj ovih mjera je olakšati pristup vanjskom financiranju za poduzetnike izvoznike u razdoblju kad je normalno funkcioniranje tržišta teško poremećeno zbog ruske vojne agresije na Ukrajinu, sankcijama koje su uveli EU ili njeni međunarodni partneri, kao i gospodarskim protumjerama koje je primjerice poduzela Rusija.

EU pravna osnova za državne potpore

Članak 2.

- 1) Ovim Programom uređuje se dodjela potpora sukladno Komunikaciji Europske komisije – Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu (SL C 426, 09.11.2022., dalje: *Privremeni krizni okvir*), a kojim se zamjenjuje Privremeni okvir za mjere državne potpore u kriznim situacijama donesen 23. ožujka 2022. (SL C 1311, 24.3.2022.), kako je izmijenjen 20. srpnja 2022 (SL C 280, 21.7.2022., dalje: *prethodni Privremeni krizni okvir*).
- 2) Ovaj Program predstavlja pravnu osnovu temeljem koje Hrvatska banka za obnovu i razvitak (dalje: *HBOR*) može, bez potrebe za daljnjim provedbenim mjerama, dodjeljivati pojedinačne potpore korisnicima koji ispunjavaju propisane uvjete.

Nacionalna pravna osnova
Članak 3.

- 1) HBOR je ovlašten od strane hrvatske Vlade u ime i za račun Republike Hrvatske (RH) provoditi poslove osiguranja izvoza u ime i za račun RH (izvozno-kreditno osiguranje) te nastupa u ulozi hrvatske izvozno-kreditne agencije. Poslovi osiguranja izvoza u ime i za račun RH jedna su od zakonom propisanih djelatnosti HBOR-a.
- 2) HBOR kao osiguratelj u ime i za račun RH, provodi programe osiguranja u skladu s dva osnovna akta – Zakonom o HBOR-u (NN 138/06 i 25/13) i Uredbom o osiguranju izvoza (NN 53/20), pritom uvažavajući svu relevantnu hrvatsku i europsku zakonsku regulativu.
- 3) U sklopu mjera za potporu gospodarstvu nakon ruske agresije na Ukrajinu, HBOR će uvesti nove programe pojedinačnog i portfeljnog osiguranja kredita za likvidnost i kredita za ulaganja u osnovna sredstva izvoznika, kojim će izvoznicima koji su se susreli s poteškoćama u poslovanju kao posljedicom ruske agresije na Ukrajinu, omogućiti pribavljanje likvidnog instrumenta osiguranja u obliku pojedinačnog i portfeljnog osiguranja kredita, koji će poslovne banke i HBOR kao kreditor moći koristiti za jednostavnije i brže odobrenje novih kredita za likvidnost i kredita za ulaganja u osnovna sredstva, dok će subvencioniranje premije osiguranja omogućiti izvoznicima da nemaju ili da umanje trošak premije po tim programima osiguranja i time smanje svoje financijske troškove i daljnje narušavanje likvidnosti.

Provođenje mjera
Članak 4.

Mjere potpore predviđene ovim Programom pružit će i provoditi HBOR u ime i za račun RH, u okviru poslova osiguranja izvoza u ime i za račun RH.

Priroda i oblik mjera
Članak 5.

- 1) Temeljem ovog Programa dopušteno je dodijeliti slijedeće mjere potpora:
 - potpora u obliku pojedinačnog i portfeljnog osiguranja za nove kredite za likvidnost i ulaganja u osnovna sredstva izvoznika temeljem odjeljka 2.2. Privremenog kriznog okvira te
 - potpora u obliku izravnih bespovratnih sredstava za pokriće iznosa premija osiguranja za predmetna pojedinačna i portfeljna osiguranja iz odjeljka 2.2. Privremenog kriznog okvira za kredite za likvidnost i za ulaganja u osnovna sredstva, a temeljem odjeljka 2.1. Privremenog kriznog okvira.

Mjere potpora će se provoditi tako da će korisnicima osiguranja (bankama) biti pruženo pojedinačno i portfeljno osiguranje za neplaćanje obveza izvoznika za nove kredite za likvidnost i ulaganja u osnovna sredstva te će kod kredita za likvidnost i ulaganja, izvoznicima, u određenim slučajevima koje će propisati HBOR, biti moguće putem izravnih bespovratnih sredstava pokriti iznos premije osiguranja. Uvjeti za subvencioniranje premije osiguranja biti će propisani u Programu subvencioniranja premije osiguranja.

- 2) Sve mjere potpore iz ovog Programa mogu se primijeniti isključivo na nove kredite.

Postotak pokrića osiguranja
Članak 6.

- 1) Pojedinačnim i portfeljnim osiguranjem može biti pokriveno do:
 - a) 90 % glavnice zajma ako gubitke proporcionalno i pod istim uvjetima snose kreditna institucija i država; ili

- b) 35 % glavnice zajma ako se gubici najprije pripisuju državi i tek zatim kreditnoj instituciji (tj. jamstvo za prvi gubitak); i
 - c) u oba navedena slučaja, ako se iznos zajma s vremenom smanjuje, na primjer zato što je počela otplata zajma, iznos pokriven jamstvom mora se proporcionalno smanjivati.
- 2) Kod visina pokrića nižih od 90%, osiguranjem može biti pokrivena i redovna kamata, no ni u kojem slučaju ukupan iznos odštete ne može premašiti 90% glavnice kredita.
 - 3) HBOR zadržava pravo definirati dodatne uvjete pod kojima će pružati visinu pokrića od 25%-90%, u skladu s potrebama upravljanja preuzetim rizicima, potrebom prenošenja koristi od osiguranja na krajnje korisnike, poticanjem posebnih skupina poduzetnika te ostalim ciljevima definiranim od strane HBOR-a. Navedeni uvjeti, koji će biti propisani u programima osiguranja/provedbenoj dokumentaciji, moraju biti u skladu s uvjetima propisanim ovim Programom.

Proračun i trajanje mjera

Članak 7.

- 1) Osiguranje i izravna bespovratna sredstva namijenjena pokriću premije osiguranja mogu biti dani od datuma odobrenja mjere od strane Europske komisije (dalje: *Komisija*) do 31. prosinca 2023. godine.
- 2) Ugovori o kreditu u slučaju portfeljnog osiguranja, odnosno ugovori o kreditu i police osiguranja kod pojedinačnog osiguranja, kao i dokumenti kod subvencioniranja premije, moraju biti zaključeni do navedenog datuma, odnosno u slučaju naknadnog subvencioniranja premije osiguranja (povrata premije) do navedenog datuma treba biti sklopljen i ugovor o dodjeli potpore u obliku subvencionirane premije.
- 3) Procijenjeni budžet za osiguranje (pojedinačno i portfeljno) iznosi 725.000.000,00 EUR (slovima: sedamstodvadesetpetmilijuna eura), dok procijenjeni budžet za bespovratna sredstva namijenjena pokriću premije osiguranja iznosi 21.750.000,00 EUR (slovima: dvadesetjedanmilijun sedamstope desettisuća eura).

Korisnici osiguranja/Kreditori/Osiguranici

Članak 8.

Mjere su otvorene za sve banke u RH koje posluju u skladu sa Zakonom o kreditnim institucijama i za HBOR kao kreditora. Kako bi se izbjeglo davanje potpore kreditnim institucijama kao financijskim posrednicima, mjere se odnose samo na nove kredite za likvidnost i ulaganja, a ne na već postojeće kredite.

Korisnici kredita/Izvoznici

Članak 9.

- 1) Krajnji korisnici ovih mjera su izvoznici u Hrvatskoj kojima je potrebna likvidnost za njihove aktivnosti ili krediti za ulaganja u osnovna sredstva jer su suočeni s poteškoćama koje su rezultat ruske agresije na Ukrajinu. Potpora prema ovom Programu, u skladu s odjeljcima 2.1 i 2.2. Privremenog kriznog okvira, može se dodijeliti samo poduzetnicima koji su izravno ili neizravno pogođeni trenutačnom krizom¹.
- 2) Krajnji korisnici ovih mjera mogu biti i poduzetnici u teškoćama².

¹ Korisnici će morati dokazati da su njihovi zahtjevi za financiranjem podneseni uslijed privremenih poteškoća povezanih s trenutačnom krizom, a ne na temelju općih potreba za financiranjem.

² U smislu definicije iz Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (SL L 187, 26.6.2014, dalje: *Uredba o općem skupnom izuzeću*), članka 2. točke 18.

- 3) Korisnici kredita mogu biti hrvatski izvoznici (MSP i veliki poduzetnici), uz isključenje poduzetnika pod sankcijama koje je usvojila EU, uključujući, ali ne ograničavajući se na:
 - osobe, subjekte ili tijela posebno navedene u pravnim aktima kojima se izriču te sankcije;
 - poduzetnike u vlasništvu ili pod kontrolom osoba, entiteta ili tijela na koje se primjenjuju sankcije koje je usvojila EU; ili
 - poduzetnike koja su aktivni u industrijama na koje se odnose sankcije koje je usvojila EU, u mjeri u kojoj bi potpora narušila ostvarenje ciljeve relevantnih sankcija.
- 4) Dodatni uvjet prihvatljivosti, propisan u programima osiguranja, u okviru Kriterija prihvatljivosti, odnosi se na to da su poduzetnici ostvarili minimalno 10% izvoznog prihoda u poslovnim prihodima prethodne financijske godine ili više od 50% prihoda od noćenja u poslovnim prihodima prethodne financijske godine (pri čemu noćenja nerezidenata RH čine najmanje 30% ukupnih noćenja) ili su dobavljači takvih poduzetnika (izvoznika).
- 5) Prema ovom Programu ne mogu se dodijeliti potpore poduzetnicima koji podliježu neizvršenom nalogu za povrat sredstava na temelju prethodne odluke Komisije kojom se potpora ocjenjuje nezakonitom i nespojivom s unutarnjim tržištem.
- 6) Procijenjeni broj korisnika obiju mjera potpore po ovom Programu je 101-500.

Sektorski i regionalni opseg mjera
Članak 10.

Mjere su otvorene za sve sektore i poduzetnike pogođene krizom te će se primjenjivati na cijelom teritoriju RH.

Kumulacija potpore
Članak 11.

- 1) Za glavnice istog temeljnog zajma, jamstva odobrena na temelju odjeljka 2.2. Privremenog kriznog okvira ne smiju se zbrajati s potporom dodijeljenom na temelju odjeljka 2.3. Privremenog kriznog okvira ni obrnuto, niti s potporom dodijeljenom na temelju odjeljaka 3.2. ili 3.3. Privremenog okvira povezanog s pandemijom bolesti COVID-19³. Potpora dodijeljena na temelju odjeljaka 2.1. i 2.2. prethodnog Privremenog kriznog okvira i potpora dodijeljena na temelju istih odjeljaka važećeg Privremenog kriznog okvira zajedno ni u jednom trenutku ne smiju prekoračiti gornje granice potpore utvrđene u odgovarajućim odjeljcima važećeg Privremenog kriznog okvira, odnosno ovog Programa.
- 2) Ako isti korisnik primi zajmove ili jamstva prema Privremenom okviru povezanom s pandemijom bolesti COVID-19 i prema ovom Programu, odnosno Privremenom kriznom okviru, te u slučaju kada se ukupni iznos glavnice zajma računa na temelju potreba korisnika za likvidnosti koje je korisnik potvrdio u izjavi, potrebno je osigurati da se predmetne potrebe za likvidnosti financiraju samo jednom uz potporu.
- 3) Jamstva odobrena na temelju odjeljka 2.2. Privremenog kriznog okvira mogu se zbrajati za različite zajmove pod uvjetom da ukupni iznos zajma po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u točki 47.e. Privremenog kriznog okvira, odnosno članku 13. ovog Programa.
- 4) Korisnik može istodobno koristiti više mjera iz odjeljka 2.2. Privremenog kriznog okvira, pod uvjetom da ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi gornje granice utvrđene u točki 47.e. Privremenog kriznog okvira, odnosno članku 13. ovog Programa.

³ Komunikacija Komisije „Privremeni okvir za mjere državne potpore u svrhu podrške gospodarstvu u aktualnoj pandemiji covid-19” (SL C 911, 20.3.2020., str. 1.), kako je izmijenjena komunikacijama Komisije C(2020) 2215 (SL C 1121, 4.4.2020., str. 1.), C(2020) 3156 (SL C 164, 13.5.2020., str. 3.), C(2020) 4509 (SL C 218, 2.7.2020., str. 3.), C(2020) 7127 (SL C 3401, 13.10.2020., str. 1.), C(2021) 564 (SL C 34, 1.2.2021., str. 6.) i C(2021) 8442 (SL C 473, 24.11.2021., str. 1.).

- 5) Sve mjere potpore koje se mogu dodijeliti temeljem ovog Programa mogu se zbrajati s potporama dodijeljenima temeljem uredbi o de minimis potporama⁴ ili s potporama dodijeljenima temeljem uredbi o skupnom izuzeću⁵, pod uvjetom da se poštuju odredbe i pravila o zbrajanju iz predmetnih uredbi.
- 6) Isto tako, potpora dodijeljena temeljem ovog Programa može se kumulirati s potporom iz članka 107. stavak 2. točke (b) Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), pod uvjetom da isto ne dovodi do prekomjerne kompenzacije.

Osnovni elementi mjera potpore
Članak 12.

- 1) Kod portfeljnog osiguranja, HBOR će kao osiguratelj potpisati sa svakim prihvatljivim zainteresiranim kreditorom (bankom) kao osiguranikom, sporazum o osiguranju portfelja kredita za likvidnost i ulaganja te će svaki odobreni kredit u portfelju biti osiguran s do najviše 90% pokrića. HBOR zadržava pravo definirati posebne uvjete pod kojima će biti moguće uključiti kredite u portfelj, u skladu s potrebama upravljanja preuzetim rizicima, potrebom prenošenja koristi od osiguranja na krajnje korisnike, poticanjem posebnih skupina poduzetnika te ostalim ciljevima definiranim od strane HBOR-a. Navedeni uvjeti ni u kojem slučaju neće prelaziti uvjete iz ovog Programa.
- 2) Pojedinačna osiguranja bit će dostupna svim prihvatljivim bankama u RH, pri čemu HBOR neće zaključivati posebne sporazume o suradnji s bankama, već će sve banke imati mogućnost podnijeti HBOR-u zahtjev za osiguranje pojedinačnog kredita za likvidnost ili ulaganja. Za takve kredite HBOR će izdati policu osiguranja samo ako uvjeti kredita budu u skladu s uvjetima programa osiguranja koje će HBOR unaprijed propisati te ako rizik osiguranja bude prihvatljiv. Navedeni uvjeti ni u kojem slučaju neće prelaziti uvjete iz ovog Programa.
- 3) Banke su kao financijski posrednici dužne proslijediti prednost garancije na kredite krajnjim korisnicima, pri čemu financijski posrednik mora moći dokazati kako posjeduje mehanizam koji osigurava da se prednosti prenose u najvećoj mogućoj mjeri na krajnje korisnike, primjerice u formi viših volumena financiranja, rizičnijih portfelja, nižih zahtjeva za kolateralom, nižih premija na garancije, nižih kamatnih stopa i sl.
- 4) U određenim slučajevima koje će propisati HBOR, korisnicima kredita bit će moguće subvencionirati premiju osiguranja, odnosno putem izravnih bespovratnih sredstava pokriti iznos premije osiguranja (djelomično ili u cijelosti).

⁴ Uredba (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore (SL L 352, 24.12.2013., str. 1.); Uredba Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore de minimis u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013., str. 9.); Uredba Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore u sektoru ribarstva i akvakulture (SL L 190, 28.6.2014., str. 45.); i Uredba Komisije (EU) br. 360/2012 od 25. travnja 2012. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske Unije na potpore de minimis koje se dodjeljuju poduzetnicima koji pružaju usluge od općeg gospodarskog interesa (SL L 114, 26.4.2012., str. 8.).

⁵ Uredba Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (Uredba o općem skupnom izuzeću); Uredba Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193, 1.7.2014., str. 1.); i Uredba Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora poduzetnicima koji se bave proizvodnjom, preradom i stavljanjem na tržište proizvoda ribarstva i akvakulture spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 369, 24.12.2014., str. 37.).

DIO DRUGI POJEDINAČNO I PORTFELJNO OSIGURANJE KREDITA ZA LIKVIDNOST I ULAGANJA IZVOZNIKA

Iznos kredita Članak 13.

- 1) U skladu s točkom 47.e. Privremenog kriznog okvira, ukupni iznos zajmova po korisniku ne prelazi:
 - a) 15% prosječnog ukupnog godišnjeg prometa koji je korisnik ostvario tijekom zadnja tri zaključena računovodstvena razdoblja; ako su korisnici mjere novoosnovani poduzetnici koji nemaju tri zaključena godišnja financijska izvještaja, ova primjenjiva gornja granica izračunat će se na temelju trajanja postojanja poduzetnika u trenutku kad je isti podnio zahtjev za potporu
 - ili
 - b) 50% troškova energije tijekom 12 mjeseci prije mjeseca u kojem je podnesen zahtjev za zajam; ako su korisnici mjere novoosnovani poduzetnici koji nemaju evidenciju za cjelokupno prethodno razdoblje od dvanaest mjeseci, ova primjenjiva gornja granica izračunat će se na temelju trajanja postojanja poduzetnika u trenutku kad je isti podnio zahtjev za potporu;
 - c) potrebe za likvidnosti od trenutka podnošenja zahtjeva za zajam za sljedećih 12 mjeseci za MSP-ove⁶ i za sljedećih šest mjeseci za velike poduzetnike. Potrebe za likvidnosti koje su već obuhvaćene mjerama potpore na temelju Privremenog okvira povezanog s pandemijom bolesti COVID-19, ne mogu biti ponovno obuhvaćene ovim zajmom. Potrebe za likvidnosti utvrđuju se na temelju izjave korisnika⁷.
- 2) Kriterij iz stavka 1. točke c) koristiti će se iznimno, ukoliko maksimalni dopušteni iznosi iz prethodnih točaka ne odgovaraju potrebama pojedinog korisnika. U tom slučaju, korisnici koji žele iskoristiti ovu mogućnost povećanja iznosa kredita obvezni su u izjavi iz stavka 1. točke c) dodatno navesti razloge zbog čega smatraju kako gornje granice definirane u stavku 1. točkama a) i b) ne odgovaraju njihovim potrebama te objasniti kako na njih posebno utječe trenutna kriza, na način da dokažu postojanje barem jednog od kriterija⁸ navedenih u Privitku II ovom Programu.
- 3) Izjava korisnika iz stavka 1. točke c) ovog članka, odnosno plan likvidnosti može uključivati obrtni kapital i troškove ulaganja. Dok je Privremeni krizni okvir na snazi, dopušteno je na temelju njegovog odjeljka 2.2. odobriti dodatna državna jamstva korisnicima koji su već primili takvu potporu kako bi se uzele u obzir nove potrebe za likvidnošću koje nisu bile uključene u izvornu procjenu potreba za likvidnošću. Svaka takva potpora mora biti u skladu sa svim uvjetima iz Privremenog kriznog okvira i potrebno je osigurati da se iste potrebe za likvidnosti pokriju samo jednom.

Trajanje kredita Članak 14.

Trajanje kredita ograničeno je na 6 godina.

⁶ Kako je definirano u Prilogu I. Uredbe o općem skupnom izuzeću.

⁷ Plan likvidnosti može uključivati i obrtni kapital i troškove ulaganja.

⁸ potkrijepiti stvarnim brojkama i/ili drugim odgovarajućim objašnjenjima i dokazima

Kamate na kredit
Članak 15.

Kamatne stope će biti određene od strane kreditora (banaka) te se plaćaju godišnje ili češće.

Razdoblje čekanja
Članak 16.

Osiguranik ima pravo na podnošenje odštetnog zahtjeva prema HBOR-u kao osiguratelju u ime i za račun Republike Hrvatske nakon isteka do 30 dana od dana obračuna (dana donošenja rješenja o otvaranju stečajnog postupka nad izvoznikom ili dana nakon dospijeca posljednje rate/anuiteta kredita ugovorene ugovorom o kreditu ili svih obveza po kreditu s jednokratnim dospijecom ili dana nakon dospijeca svih obveza po ugovoru o kreditu na temelju otkaza/raskida ugovora o kreditu).

Odšteta i samoprdržaj
Članak 17.

- 1) Odšteta predstavlja iznos novca koji HBOR plaća osiguraniku kao kompenzaciju za gubitak nastao nastupanjem osiguranog rizika tj. neplaćanja krajnjeg korisnika (izvoznika) na dan obračuna, do iznosa dospjele glavnice i ugovorenih redovnih kamata na kredit umanjeno za samoprdržaj iz stavka 3. ovog članka.
- 2) Odšteta pokriva glavnice i redovnu kamatu u skladu s odobrenom visinom pokrića (25%-90%), pri čemu ni u kojem slučaju ukupan iznos odštete ne može premašiti 90% glavnice kredita.
- 3) Osiguranikov (kreditorov) udio u gubitku je najmanje 10%.

Izveštavanje, nadziranje iskorištenja kredita i otplata
Članak 18.

Kreditor će izvršiti due dilligence krajnjeg korisnika (izvoznika) i nadzirati će korištenje sredstava kredita u skladnosti sa svojim važećim procedurama i internim aktima.

Premija osiguranja
Članak 19.

- 1) Premija osiguranja je novčani iznos koji HBOR kao osiguratelj naplaćuje za preuzeti rizik otplate kredita.
- 2) Premijske stope su utvrđene sukladno veličini korisnika kredita, visini pokrića i trajanju kredita, a prema tablici iz Privitka I ovom Programu.
- 3) Premija će se obračunavati jednokratno unaprijed i izračunavat će se temeljem preliminarnog otplatnog plana glavnice kredita (uzimajući u obzir da se glavnica kredita otplaćuje). Trošak premije osiguranja banke će u pravilu prebaciti na krajnje korisnike kredita (izvoznike).

DIO TREĆI

OSNOVNI ELEMENTI MJERE SUBVENCIJA PREMIJE OSIGURANJA

Mehanizam dodjele potpore i maksimalni iznosi

Članak 20.

- 1) Pokriće premije osiguranja se može provesti bilo na način da se izvozniku odobre posebna sredstva za plaćanje HBOR-u premije osiguranja ili na način da se HBOR odrekne premije osiguranja koja mu pripada, do najvišeg iznosa u skladu s odjeljkom 2.1. Privremenog kriznog okvira.
- 2) Kod potpora u obliku izravnih bespovratnih sredstava namijenjenih pokriću premije osiguranja, potrebno je poštovati granicu maksimalnog dopuštenog iznosa potpore od 2 milijuna EUR po poduzetniku u bilo kojem trenutku⁹; svi iznosi moraju biti bruto iznosi, tj. prije odbitka poreza ili drugih troškova.
- 3) U slučaju poduzetnika koji djeluju u sektoru ribarstva i akvakulture¹⁰ ukupni iznos potpore ni u jednom trenutku ne premašuje 300 000 EUR po poduzetniku, dok kod poduzetnika u sektoru primarne poljoprivredne proizvodnje¹¹ ukupna potpora ne prelazi iznos od 250 000 EUR po poduzetniku u bilo kojem trenutku.

Supsidijarna primjena

Članak 21.

U svim ostalim pitanjima dodjele potpore u obliku izravnih bespovratnih sredstava namijenjenih pokriću premije osiguranja supsidijarno se primjenjuju odredbe odjeljka 2.1. Privremenog kriznog okvira.

Posebni uvjeti prihvatljivosti

Članak 22.

- 1) HBOR zadržava pravo definirati posebne uvjete pod kojima će biti moguće pokriti premiju osiguranja, u skladu s potrebama upravljanja preuzetim rizicima, potrebom prenošenja koristi od osiguranja na krajnje korisnike, poticanjem posebnih skupina poduzetnika te ostalim ciljevima definiranim od strane HBOR-a.
- 2) Navedeni uvjeti ni u kojem slučaju neće prelaziti uvjete iz ovog Programa.

⁹ Potpora dodijeljena na temelju programa odobrenih u skladu s odjeljkom 2.1. Privremenog kriznog okvira koja je vraćena prije dodjele nove potpore u skladu s ovim odjeljkom neće se uzimati u obzir pri utvrđivanju je li relevantna gornja granica prekoračena.

¹⁰ Kako je definirano u članku 2. stavku 1. Uredbe Komisije (EU) br. 717/2014 od 27. lipnja 2014. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore u sektoru ribarstva i akvakulture, SL L 190, 28.6.2014., str. 45.

¹¹ Kako je definirano u članku 2. stavcima 6. i 7. Uredbe Komisije (EU) br. 702/2014 od 25. lipnja 2014. o proglašenju određenih kategorija potpora u sektoru poljoprivrede i šumarstva te u ruralnim područjima spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (SL L 193, 1.7.2014., str. 1).

DIO ČETVRTI PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Čuvanje podataka i izvještavanje Članak 23.

- 1) Relevantne informacije o svakoj pojedinačnoj potpori iznad 100 000 EUR¹² dodijeljenoj u skladu s ovom Programom i iznad 10 000 EUR¹³ u primarnoj poljoprivredi i u ribarstvu, objavljuju se na zajedničkoj mrežnoj stranici o državnim potporama na razini Republike Hrvatske u roku od 12 mjeseci od trenutka dodjele.
- 2) HBOR je dužan osigurati vođenje detaljne evidencije o dodjeli potpora predviđenih ovim Programom. Takve se evidencije, koje moraju sadržavati sve informacije potrebne kako bi se utvrdilo da su ispunjeni potrebni uvjeti, HBOR je dužan čuvati 10 godina nakon dodjele potpore i na zahtjev dostaviti Komisiji.
- 3) Komisija može zatražiti dodatne informacije u vezi s dodijeljenom potporom, posebno kako bi provjerila jesu li ispunjeni uvjeti utvrđeni u odluci Komisije kojom se odobrava mjera potpore.
- 4) Kako bi nadzirala provedbu ovog Programa, Komisija može zatražiti od država članica da dostave zbirne informacije o korištenju mjera državne potpore za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu zbog trenutne krize i povezanih restriktivnih mjera.

Trajanje Programa Članak 24.

- 1) Ovaj Program primjenjivati će se do 31. prosinca 2023. godine.
- 2) Korisnici mogu podnositi zahtjeve za potporom od trenutka stupanja na snagu Programa do kraja važenja Programa, pod uvjetom da se ugovori o kreditu i ostala dokumentacija iz članka 7. stavak 2. ovog Programa, potpišu do 31. prosinca 2023. godine.
- 3) HBOR će poštovati tzv. "stand still clause", odnosno neće dodjeljivati potporu temeljem ovog Programa prije dobivanja suglasnosti, odnosno odobrenja Komisije.

Stupanje na snagu Članak 25.

- 1) Ovaj Program stupa na snagu i počinje se primjenjivati po ishodu odobrenja, odnosno mišljenja o usklađenosti Komisije te po donošenju od strane Uprave HBOR-a.
- 2) Za tumačenje i ažuriranje ovog Programa zadužena je funkcija nadležna za potpore iz Ureda za usklađenost, SPNFT, informacijsku sigurnost i potpore.
- 3) Ovaj Program stupa na snagu danom donošenja od strane Uprave HBOR-a te se po istom zadužuju svi radnici postupati na način kako propisuje ovaj Program.
- 4) Ovaj Program se objavljuje na intranetu i internetskoj stranici HBOR-a.

¹² Riječ je o informacijama propisanim u Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. i Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 702/2014. Za povratne predujmove, jamstva, zajmove, podređene zajmove i druge oblike potpore nominalna vrijednost temeljnog instrumenta navodi se po korisniku. Za porezne olakšice i povoljnije uvjete plaćanja iznos potpore za pojedinačnu potporu može se navesti u rasponima.

¹³ Riječ je o informacijama propisanim u Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 702/2014 i Prilogu III. Uredbi Komisije (EU) br. 1388/2014 od 16. prosinca 2014. Za povratne predujmove, jamstva, zajmove, podređene zajmove i druge oblike potpore nominalna vrijednost temeljnog instrumenta navodi se po korisniku. Za porezne olakšice i povoljnije uvjete plaćanja iznos potpore za pojedinačnu potporu može se navesti u rasponima.

Privitak I - Premijske stope iz članka 19. stavak 2. Programa

Tablica 1: Progressivne godišnje premijske stope za različita pokrića (25%-40% i 90%) po godinama trajanja kredita

Pokriće	Tip korisnika	1. godina	2. godina	3. godina	4. godina	5. godina	6. godina
90%	MSP	0,25%	0,50%	0,50%	1,00%	1,00%	1,00%
	veliki poduzetnik	0,50%	1,00%	1,00%	2,00%	2,00%	2,00%
25%	MSP	0,15%	0,15%	0,15%	0,15%	0,15%	0,15%
	veliki poduzetnik	0,15%	0,15%	0,15%	0,75%	0,75%	0,75%
30%	MSP	0,15%	0,15%	0,15%	0,17%	0,17%	0,17%
	veliki poduzetnik	0,15%	0,20%	0,20%	0,80%	0,80%	0,80%
40%	MSP	0,15%	0,15%	0,15%	0,20%	0,20%	0,20%
	veliki poduzetnik	0,15%	0,22%	0,22%	1,05%	1,05%	1,05%

Tablica 2: Jedinstvene (flat) godišnje premijske stope za različita pokrića (50%-80%) i trajanja kredita (1-6 godina)

MSP	Pokriće	1 godina	2 godine	3 godine	4 godine	5 godina	6 godina
	50%	0,15%	0,17%	0,17%	0,23%	0,25%	0,26%
	60%	0,15%	0,17%	0,17%	0,26%	0,30%	0,33%
	70%	0,15%	0,17%	0,17%	0,31%	0,38%	0,42%
	80%	0,15%	0,26%	0,29%	0,50%	0,61%	0,68%

Veliki poduzetnik	Pokriće	1 godina	2 godine	3 godine	4 godine	5 godina	6 godina
	50%	0,15%	0,23%	0,25%	0,62%	0,82%	0,95%
	60%	0,15%	0,29%	0,33%	0,72%	0,92%	1,06%
	70%	0,15%	0,37%	0,44%	0,86%	1,08%	1,22%
	80%	0,30%	0,63%	0,73%	1,19%	1,40%	1,55%

Privitak II – Posebni kriteriji za povećanje iznosa kredita iz članka 13. stavak 2. Programa

- (i) poduzetnik djeluje u posebno pogođenim sektorima i podsektorima navedenima u Prilogu Privremenog kriznog okvira;
- (ii) poduzetnik ima značajnih problema u opskrbi sirovinama, materijalima i energentima (nedostupnost, kašnjenja u isporuci, prekidi opskrbnih lanaca)
- (iii) poduzetnik ima značajno povećanje ulaznih cijena sirovina, poluproizvoda, materijala i izvora energije
- (iv) poduzetnik ima značajno povećanje ostalih poslovnih troškova (materijal, poluproizvodi, sitan inventar, obveze prema dobavljačima, troškovi rada, troškovi općeg poslovanja),
- (v) poduzetnik ima značajnih poteškoća prilikom ulaska na domaće ili inozemna tržišta i/ili značajan gubitak određenih tržišta i trenutnih kupaca,
- (vi) poduzetnik se suočio sa značajnim brojem otkazivanja postojećih ugovora o kupnji i/ili suradnji i/ili projektima,
- (vii) poduzetnik se suočio sa značajnim poteškoćama u distribuciji proizvoda, posebno u transportu proizvoda (od mjesta proizvodnja do mjesta prodaje),
- (viii) poduzetnik se suočio sa značajnim smanjenjem potražnje za proizvodima,
- (ix) poduzetnik se suočio sa značajnim smanjenjem mogućnosti za plasman proizvoda,
- (x) poduzetnik se suočio sa značajnim problemima sa likvidnosti i urednim podmirenjem obveza,
- (xi) poduzetnik se suočio sa značajnim teškoćama prilikom naplate isporučenih proizvoda,
- (xii) poduzetnik se suočio sa značajnim smanjenjem prihoda u usporedbi s istim razdobljem prošle godine ili očekivanim značajnim smanjenjem prihoda,
- (xiii) poduzetnik se suočio s povećanim rizicima od kibernetičkih napada.